

06.06.2018

Podsumowanie XLVIII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego

W zawodach centralnych w etapie pisemnym w Konstancinie pod Warszawą wzięło udział 185 uczniów z kraju i 34 z zagranicy (Litwa, Ukraina, Białoruś, Łotwa, Rumunia, Grecja, Niemcy, Belgia, Francja), 39 spośród nich uzyskało tytuł laureata Olimpiady.

W trakcie trwania zawodów III etapu uczniowie nie tylko biorą udział w olimpijskich zmaganiach, lecz także mają możliwość skorzystania z oferty zwiedzania warszawskich muzeów: Muzeum POLIN, Muzeum Literatury, Muzeum Pałacu Jana III Sobieskiego w Wilanowie, Muzeum Łazienki Królewskie czy spacerów po Konstancinie z przewodnikiem.

26 maja o godz. 11:00 w Pałacu Staszica odbyło się uroczyste zakończenie XLVIII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego. Wydarzenie swoim niezwykłym występem artystycznym uświetniła Profesor Maja Komorowska. Wśród zaproszonych gości oprócz uczniów i nauczycieli znaleźli się także przedstawiciele litewskiego Centrum Edukacji Nieformalnej przy Ministerstwie Oświaty i Nauki Litwy a także p. Bogusław Szymański, wieloletni dyrektor Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej przy Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Maja Komorowska

Od lewej: Laureatka XLVIII OLiJP Aleksandra Tuleja z LO nr II im. Marii Konopnickiej w Opolu, Przewodniczący OLiJP prof. Tomasz Chachulski, Honorowa Przewodnicząca OLiJP prof. Teresa Kostkiewiczowa

Od lewej: Przewodniczący OLiJP prof. Tomasz Chachulski, Zastępca Dyrektora IBL PAN dr Grzegorz Marzec, Honorowa Przewodnicząca OLiJP prof. Teresa Kostkiewiczowa

Od lewej: Laureatka Ewa Mincewicz z Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie i Honorowa Przewodnicząca OLiJP prof. Teresa Dobrzyńska-Janusz

Terminarz XLVIII Olimpiady Literatury i Języka Polskiego:

I etap: do 11 grudnia 2017 r.

II etap: 17 lutego 2018 r. – etap pisemny

III etap: 10 marca 2018 r. – etap ustny

IV etap: 11–14 kwietnia 2018 r.

Tematy:

I etap

1. Wizerunki władcy w polskim piśmiennictwie epok dawnych.
2. Od Czarnolasu do Borejkwoszczyzny. Poeci ziemiańskiej prowincji: Kochanowski, Miaskowski, Karpiński, Syrokomla.
3. Mickiewicz współczesny. Miejsce romantyka w twórczości poetów XX i XXI wieku.
4. „...sztuki dziwne m i s t e r i a” (Norwid, Lapidaria). Cypriana Norwida myślenie o pracy twórczej.
5. Lot, wzlot, polot... (Kulturowe funkcje wznoszenia się).
6. Orientalizm polskiej literatury i kultury. Jak rozumiesz to zjawisko, wskaż przykłady zaczerpnięte z epok dawnych i współczesności.

Biuletyn Polonistyczny

7. Republika książek. Biblioteki. Lektury. Czytanie.
8. Życie od kuchni. Znaczenie i funkcje kulinariów w literaturze XIX i XX wieku.
9. Powroty do klasycyzmu w poezji XX wieku.

Język

10. „Polowanie na byki” – błędy językowe we współczesnej polszczyźnie. Sfery występowania błędów, ich żywotność, sposoby korygowania.

Teatr

11. Gatunki dramatyczne w teatrze XVIII wieku.
12. Inscenizacje szekspirowskie w teatrze polskim po 1989 roku.
13. Konstrukcja postaci w dramatach Tadeusza Różewicza i Mirona Białoszewskiego. Podobieństwa i różnice.

II etap

Rozprawki:

1. Poeci okresu staropolskiego – poeci dzisiejsi: jakie są między nimi podobieństwa, jakie różnice. Omów to zagadnienie, odwołując się do konkretnych autorów i utworów, ukazując postawy poetyckie, sposoby przedstawiania świata, podejście do języka, traktowanie odbiorcy.
2. Raj utracony. Omów różne literackie opracowania tego toposu.
3. Rola postaci drugoplanowych w powieści XIX w. Omów na wybranych przykładach.
4. Śmieszyć – rozśmieszać – ośmieszać: różne funkcje śmiechu w kulturze. Omów ten temat na przykładzie utworów literackich należących do różnych gatunków.
5. Proza literacka ostatniego ćwierćwiecza – obszary zainteresowań, formy wypowiedzi, obraz świata. Co Cię w niej zainteresowało najbardziej?

Interpretacje:

1. Zinterpretuj wiersz Mikołaja Sępa Szarzyńskiego *Do Kasie*, przywołując jako kontekst także inne przykłady staropolskiej liryki miłosnej.
2. Franciszek Dionizy Kniaźnin, *Do nocy*. Zinterpretuj wiersz, odwołując się do innych utworów poetyckich, które mówią o przeżywaniu nocnej aury. Na czym polega swoistość obrazu nocy nakreślonego przez Kniaźnina?
3. Jak wyrzec urzeczenie? Przeanalizuj pod tym kątem wiersz Juliana Przybosia *Do ciebie o mnie*.
4. Zinterpretuj wiersz Marcina Świetlickiego *Uniwersytety*, zwracając uwagę na źródła i sposoby literackiego poznawania świata.

Teatr:

1. Teatr krytyczny. Tradycja Zeithheater i współczesność. Omów na wybranych przykładach.
2. Teatr w miejscach nieteatralnych. Co, Twoim zdaniem, leży u podstaw takich działań? Przedstaw na wybranych przykładach.
3. W jaki sposób w dramatach S.I. Witkiewicza prezentowane są wartości ideowe i artystyczne? Omów zagadnienie na wybranych przykładach, a jeśli możesz, przywołaj realizacje sceniczne.

III etap

Rozprawki:

1. „Należy włączyć dzieła z przeszłości w wielki dialog międzyludzki, dialog, który rozpoczął się u zarania dziejów i w którym każdy z nas, choćby w małym stopniu, uczestniczy”.

(Tzvetan Todorov, *Po co nam literatura*)

Przedstaw możliwości i przejawy takiego dialogu o wartościach i kondycji ludzkiej, odwołując się do wybranych utworów polskiej literatury dawnej (do końca XVIII wieku).

2. „Money, money, money...”. Pieniądz w świecie bohaterów literatury XIX i XX wieku.
3. „Każdy pisarz musi stworzyć swój własny język.” Czy zgadzasz się ze zdaniem Marcela Prousta? Omów problem, odwołując się do twórczości wybranych pisarzy polskich.
4. „Bohater, którego odsłania historia, nie musi mieć żadnych cech bohaterskich (...). Konotacja odwagi, odczuwanej przez nas jako niezbywalna cecha bohatera, w rzeczywistości jest już obecna w samej gotowości do działania i mówienia, do wpisania swego ja w świat i zapoczątkowania własnej historii.” Rozwiń myśl Hannah Arendt, odwołując się do znanych sobie „niebohaterskich bohaterów” literackich.
5. „Tańczymy w kółko i zgadujemy,

A Sekret siedzi w środku – wie, czego my nie wiemy”.

(Robert Frost)

Sens utworu literackiego – odkrywany czy konstytuowany przez odbiorcę (czytelnika, interpretatora)? W jaki sposób docieramy do znaczenia utworu? Rozważ problem, odwołując się do wybranych dzieł.

Interpretacje:

Biuletyn Polonistyczny

1. Dokonaj interpretacji porównawczej wierszy Jana Kochanowskiego *Tren XVI* i Cypriana Norwida *Fatum*.
2. Dokonaj interpretacji porównawczej opowiadań Bolesława Prusa *Pod szychtami* i Pawła Sołtysa *Patelnia*.
3. Dokonaj interpretacji porównawczej wierszy Kazimierza Wierzyńskiego *Przebity światłem* i Tomasza Różyckiego *12* z cyklu *Kampania zimowa 2003*.
4. Dokonaj interpretacji porównawczej wierszy Haliny Poświatowskiej [*Niewyczerpane są kopalnie metafor*] i Zbigniewa Herberta *Chciałbym opisać*.

Magdalena Abramczyk
Sekretarz Olimpiady Literatury i Języka Polskiego

Słowa kluczowe: literatura, Olimpiada, język polski, dydaktyka

Autor: Magdalena Abramczyk